

1844

LEEUWARDER

D I N G S D A G

C O U R A N T

den 26 MAART.

's GRAVENHAGE, den 23 Maart.

In de *Staats-Courant* van heden is door den Minister van Financiën ter kennis van het algemeen gebracht:

In de eerste plaats: dat de tot heden bekende Inschrijvingen in de krachtens de wet van 6 Maart jl. opengestelde Leening en Vrijwillige Bijdrage niet meer bedragen dan f 20,479,930 in de Leening — en f 272,511,22 in de Vrijwillige Bijdrage;

In de tweede plaats: dat bij Koninklijk besluit van heden is bepaald dat de Inschrijving, krachtens die wet, met den 18 dezer maand geopend, in stede van met den 26sten te sluiten, nog zal opengesteld blijven tot en met Donderdag den 28sten daaraanvolgende, met welken dag de sluiting onherroepelijk zal plaats hebben.

Tot deze verlenging van den aanvankelijk bepaalden termijn heeft aanleiding gegeven de ervaring, dat bij velen nog niet genoegzaam werden ingezien de betrekkelijke voordeelen, aan de vrijwillige deelneming in Leening of Bijdrage verbonden, en voorts het vertrouwen der Regering dat, wanneer aan eene betere overtuiging eenigzins meer tijd gegeven werd om zich meer algemeen te verspreiden, zij niet nalaten zal gewenschte vruchten te dragen.

Zij, die desniettegenstaande nog mogten blijven aarzelen, om den aangewezen weg in te slaan, zullen zich zelven de nadeelige en lastige gevolgen van eigene nalatigheid te wijten hebben, en alzoo niet gerechtigd zijn te klagen over eenen last, welken zij zich zelven berokkend zullen hebben.

's Gravenhage, den 22 Maart 1844.

VAN HALL.

— Het bovenvermeld Besluit, tot verlenging van den termijn tot het openzijn der Inschrijvingen, luidt als volgt:

Wij WILLEM II, ENZ.

Gezien de wet van den 6 Maart 1844 (*Staatsblad* no. 14), houdende vaststelling eener buitengewone belasting op de bezittingen en daarmede gepaard gaande vrijwillige geldleening en bijdrage;

Gezien Ons besluit van den 7 Maart 1844 (*Staatsblad* no. 17) en het daarbij vastgestelde Reglement op de Vrijwillige Leening en Bijdrage, vermeld bij het eerste gedeelte der aangehaalde wet;

Op de voordragt van Onzen Minister van Financiën, van den 21 dezer, no. 127 (geheim),

Hebben goedgevonden en verstaan, bij uitbreiding van de bepalingen van het in den hoofde dezes vermelde reglement, te bepalen, dat de bij art. 2 van hetzelfde reglement vastgestelde termijn voor de openstelling dertwee inschrijvingsregisters, met twee dagen wordt verlengd, en dat alzoo tot Donderdag den 28 Maart 1844 ingesloten, ten kantore van den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam, bij de onderscheidene Agenten van 's Rijks schatkist en bij al de Ontvangers der Directe Belastingen, in de gemeenten alwaar zoodanige Agent niet aanwezig is, de twee inschrijvings-registers geopend blijven.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer, zullende hetzelfde besluit in het *Staatsblad* worden geïnserceerd.

's Gravenhage, den 22 Maart 1844.

WILLEM.

De Minister van Financiën,

VAN HALL.

— Voorts bevat de *Staats-Courant* nog het volgende Besluit:

Wij WILLEM II, ENZ.

Bij uitbreiding van Ons besluit van den 17 Maart 1844, N. litt. A;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, dd. 21 Maart 1844, no. 16bis, 2de afdeling,

Hebben goedgevonden en verstaan:

Gedeputeerde Staten der onderscheidene provinciën, bij deze, almede te magtigen, om, op verzoeken van stedelijke en gemeentebesturen tot het te gelde maken van inschrijvingen op het grootboek der nationale werkelijke schuld, of andere fondsen, uitsluitend gedaan wordende ten einde de opbrengst daarvan te gebruiken tot voldoening van het bedrag, waarvoor die besturen het voornemen hebben in de vrijwillige geldleening bij de Wet van 6 Maart jl. (*Staatsblad* no. 14) voorgeschreven, deel te nemen, te beschikken; onder bepaling, dat de Gedeputeerde Staten bijzonder zullen toezien, dat de opbrengst der tegeldemaking tot geen ander, dan het bedoelde einde worde gebruikt.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering dezes, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Financiën, tot informatie en narigt.

's Gravenhage, den 21 Maart 1844.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE.

PUBLICATIE.

De STAATSRaad, GOUVERNEUR van *Friesland*, brengt ter kennis van de Ingezetenen, dat het ZIJNE MAJESTEIT den KONING behaagd heeft, bij besluit van den 22 dezer no. 1, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geïnserceerd, te bepalen, dat de termijn vastgesteld bij art. 2 van het Reglement (*Staatsblad* van den 7 dezer no. 17) voor de inschrijving in de Vrijwillige Geldleening en Bijdrage met TWEE DAGEN WORDT VERLENGD, en dat mitsdien de twee Inschrijvings Registers bij de in art. 2 van het Reglement opgenoemde ambtenaren tot DONDERDAG DEN 28 MAART 1844 ingesloten, geopend zullen blijven.

De Staatsraad, Gouverneur vertrouwt, dat al degenen, die nog niet mogten hebben ingeschreven, zich deze termijns-verlenging zullen ten nutte maken, om zich aan te sluiten aan die welgezinden, die met er daad bewezen hebben het hunne te willen toebrengen, ten einde de heffing der belasting, zoo immer mogelijk overbodig te doen worden; — zullende ten behoeve van dezulken, welke nog inlichtingen mogten noodig hebben de Plaatselijke Besturen overal bereid bevonden worden die te geven.

Leeuwarden,
den 23 Maart 1844.

De Staatsraad, Gouverneur,
VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de in- en uitlandsche Tarwe en Rogge, waarnaar de zetting van den prijs van het Tarwe-, Rogge- en Zwitterbrood moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 22 Maart 1844, te Leeuwarden, geweest als volgt:

Van de Tarwe per mudde f 8,81.
Van de Rogge per last - 163,50.

Leeuwarden, den 25 Maart 1844.

De Staatsraad, Gouverneur van *Friesland*,
VAN SIJTZAMA.

INGEZETENEN VAN LEEUWARDEN!

Bij Koninklijk besluit van den 22 dezer, no. 1, is bepaald, dat de termijn, vastgesteld bij art. 2 van het Reglement van den 7 Maart 1844 (*Staatsblad* no. 17), voor de inschrijving in de vrijwillige geldleening en bijdrage, met twee dagen wordt verlengd, en dat mitsdien de twee Inschrijvings-Registers, bij de in art. 2 van het Reglement genoemde Ambtenaren, tot Donderdag den 28 Maart 1844 ingesloten, geopend zullen blijven.

Terwijl is door Z. Exc. den Minister van Financiën, ter kennis van het algemeen gebracht, dat de tot den 22 Maart 1844 bekende inschrijvingen niet meer

bedragen dan twintig millioen vier honderd negen en zeventig duizend negen honderd en dertig Gulden in de leening, en twee honderd twee en zeventig duizend vijf honderd en elf Gulden twee en twintig Cents in de vrijwillige bijdrage.

Dit een en ander noopt ons om, niettegenstaande van onderscheidene zijden, door geheel het Vaderland, bij herhaling, het hooge belang is betoogd, dat er voor allen in eene algemeene deelneming in gezegde geldleening gelegen is, U dat belang nogmaals op het harte te drukken.

Nog maar weinige dagen staat de U aangeboden gelegenheid, om een niet gering onheil van ons dierbaar Vaderland af te weren, open, en is eenmaal deze gelegenheid voorbij, dan is de belasting, met al hare gevolgen, zeker en onvermijdelijk.

Ingezetenen! de zaak is dringend en van groot belang, dezelve wordt misgeschien, door velen Uwer, en vooral door de neringdoenden en handeldrijvende onder U, niet naar waarde beoordeeld of volkomen goed begrepen.

Wij bieden ons daarom dan ook, bij voortdurend aan om, tot en met Donderdag den 28 dezer, van des morgens 10 tot des namiddags 2 uur, ten Raadhuis eihier, aan U alle die inlichtingen te geven, welke Uwe belangen zullen mogen vorderen en die gij mogelijk later, maar dan vruchteloos, zoudt wenschen te hebben gevraagd en opgevolgd.

Nog eens, pligt en belang zoo voor U zelven als voor Uwe huisgezinnen mogen U de waarde van het oogenblik doen gevoelen; — het Vaderland eischt een offer, dat offer moogt gij hetzelfde niet onthouden; — berispt de maatregelen Uwer Overheid niet, met voorbarigheid, maar biedt veelmeer een klein gedeelte van Uw vermogen welwillend aan, om met kracht te helpen volvoeren, waartoe zij, met de beste bedoelingen, besloten heeft; — en bedenkt dat het der Regering nog meer dan den afzonderlijken burger aan gelegen is, om welvaart, orde en veiligheid te behouden.

God zegene Hare, Uwe en Onze pogingen daartoe, met eenen gewenschten uitslag; en Hij wende genadig alle mogelijke rampen van ons Vaderland af, die onwilligen of baatzuchtigen zich zelven te last zouden beklagen over hetzelfde te hebben gebracht.

Leeuwarden,
den 25 Maart 1844.

Burgemeester en Wethouders der stad Leeuwarden,
VAN BOELENS.
Ter ordonnantie van dezelve,
M. S. DE WAL.

OOST-INDIE.

BATAVIA, den 24 November. De hoofdplaats Grisse is in den nacht van den 1 op den 2 dezer, te half één ure, en in den namiddag van den 5 daaraanvolgende, omstreeks half drie, door zwaren brand geteisterd, waardoor zij, met uitzondering van de zoogenoemde oude stad of Europesche, Chinesche en Maleische of Arabische kamp, in twee dagen, eene prooi der vlammen is geworden. Al de door de Europesche en Inlandsche ambtenaren tot blussching van den brand, aangewende pogingen, werden verijdeld door de felle zuidooste winden en de sedert eenen geruimen tijd geheerscht hebbende droogte.

2,075 Huizen; waaronder 99 steenen gebouwen, zijn in de negen afgebrande kampongs vernield; 6000 zielen worden daardoor in de grootste armoede gedompeld en vier menschen zijn omgekomen; de schade hierdoor veroorzaakt, zoo aan vastigheden, kleederen, huisraad, koopwaren, zilver- koperen en papierengeld, vee, als anderzins, wordt geschat op ruim f 266,000. De oorzaak van den brand is niet ontdekt; dezelve wordt echter algemeen toegeschreven aan een ongelukkig toeval.

Z W E D E N.

STOKHOLM, den 13 Maart. Wij hebben heden de treurige tijding mede te deelen, dat Z. M. Karel XIV Johan, heden namiddag ten half vier ure, zijne aardsche loopbaan ten einde gebracht heeft. Na dat de Koning den 5den door eene onmagt overvallen geworden was, waren den 6den Hoogstedezeifs krachten, schoon zonder koorst of pijn, nog gedurig afgenomen. Het bulletin van den 7den zeide, dat Zijner Maj. toestand zich in de laatste vier en twintig uren verergerd had, en dat de onrustigheid, vooral des nachts in een stil tijlen overgegaan was. Ten gevolge van dit bulletin, werden in de slokskel gebeden begonnen en de schouwburgen gaven geene voorstellingen meer. Den 8sten des morgens was de Koning nog zwakker dan den vorigen dag, begon moeilijkheid in het slikken te ondervinden en viel tegen 4 ure in eene verdooving, welke kort aan 's Konings levenseinde duurde.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 19 Maart. De bekende heer D. O'Connell is eergisteren avond, in de Roomsche-Katholieke kapel van St. Virginia, als lid van de orde van St. Jozef en Maria opgenomen. In de rede, welke bij die gelegenheid door vader Moore voor de verzamelde kerkgemeente uitgesproken is, heeft hij onder anderen die woorden van den heiligen vader aangehaald, dat de heer D. O'Connell de beroemdste leek der Roomsche-Katholieke kerk was.

— Woensdag 11. Is in eene vergadering gehouden door de aanzienlijkste bankiers, kooplieden en fabrikanten te Glasgow tot het rigten van een adres aan de schatkamer en van eene petitie aan het parlement besloten, ten einde de afschaffing van het inkomend regt op het katoen en de wol als uiterst nadeelig voor de fabrikanten aan te vragen.

— In Schotland schijnen in deze laatste dagen de prijzen der verschillende soorten van ijzer, ten gevolge van meerdere aanvraag naar dit handelsartikel dan sedert eenigen tijd het geval geweest is, aanmerkelijk gerezen, welk een en ander in onderscheidene ijzerfabrieken eene buitengewone drukte veroorzaakt heeft.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 19 Maart. Alle verspreide geruchten, omtrent het bedrag der som, voor welke Z. M. de Koning deel in de vrijwillige geldleening genomen heeft, mogen als voorbarig worden aangemerkt, dewijl daaromtrent nog niets met zekerheid bekend kan wezen. Onder die, welke algemeen nog al geloof vinden, behoort dat Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden voor een don gratis van ruim eene tonne gouds zou hebben ingeschreven. Ook verzekert men van goederhand, dat de deelneming van den heer Ms. Viruly van Vuren en Dalen in de geldleening zeer aanzienlijk is.

Van den 22sten. Met leedwezen moet men melden, dat de heer Jhr. L. F. J. J. van Sasse van IJsselt, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, is overleden.

AMSTERDAM, den 22 Maart. Te regt heeft men het tegenwoordig oogenblik een oogenblik van crisis genoemd. Al bedreigt toch geen buitenlandsch geweld het Vaderland, al bestaat er niet meer in den boezem van hetzelfde eene worsteling tegen vreemde onderdrukking, al gedoogde deszelfs geldelijke toestand nog jaren van wegwijning, ook het oogenblik, waarop een afdoend, een forsch, maar het kwaad in den wortel aantastend en onder Gods hulp wegnemend geneesmiddel aan den kwijnenden lijder wordt toegediend, mag met regt een oogenblik van crisis genoemd worden. Onder de dagelijks uitkomende geschriften, is er vooral een hetwelk leders lezing overwaardig is, het is een te Leiden, bij de heeren Luchsmans, uitgekomen stuk van Mr. Isaac da Costa, ten titel voerende: Een woord bij gelegenheid der Leening en Heffing. De schrijver rigt het aan zijne Landgenooten, welke hij bezwaart, met het oog op God, Nederlanders en, als Nederlanders, vereenigd te blijven. Gelijk het van den godvruchtigen schrijver te verwachten was, put hij zijne eerste drangreden, om tot gehoorzaamheid aan de wet te nopen, uit de Heilige Schrift, waaruit hij de volgende geboden aanhaalt:

„Alle ziele zij den machten over haar gesteld onderworpen, enz. (1 Rom. XIII). En al wat gij doet, doet dat van harte, enz. (2 Coloss. III).

Vervolgens roont hij, hoe deze gehoorzaamheid aan het Goddelijk bevel overeenstemt met onze menscheijke eer, met ons tijdelijk belang, met ons maatschappelijk behoud. Zie hier wat hij over deze drie punten zegt.

„Met uwe Eer. Zullen die Nederlanders, op wie in 1830 en 1831 een revolutionair Europa stuitte, in 1844 het sein geven tot opstand en omkeering, het voorbeeld van murmurering, onwil, verzet? Zullen de natien der wereld van u zeggen: het volk, dat in 1830 en 1831 goed en bloed voor geschonden regt en bedreigde onafhankelijkheid over had, deinst in 1844 voor eene buitengewone belasting, door de wettige staatsmagt gestemd en uitgeschreven, onrustig terug?

Zal eene natie, bij welke verlening van de Grondwet gewenscht wordt, als het beginsel dat in eene Grondwet aanwezig zijn de waarborgen voor politieke vrijheid, voor nationale welvaart, voor de instandhouding der Magten, enz. — zal zulk eene natie aan dat beginsel een openbaar *démont* geven, door de *bestaande* Grondwet weg te redeneeren, wanneer overeenkomstig hare vormen en bepalingen eene wet is doorgegaan en afgekondigd, die geldelijke opofferingen eischt? Men zal toch *in ernst* uit het artikel der Grondwet, dat ons het bezit en genot onzer eigendommen waarborgt, niet afleiden de onwettigheid van eene algemeene belasting op bezittingen en vermogen?

Voor nu maatschappelijk behoud zorgt het Godsgebod van gehoorzaamheid aan de Magt, van gewilligheid in het dragen der lasten. De Staat, zoo veel menschen dit vermogen, moet behouden worden. Kan hij het, in deze dagen en in deze weilligt dreigende crisis, door onwil of onlust? Kan hij het anders dan door opregten goeden wil, door ongeveinsde hartelijkheid, door zelfverloochening? — De Staat moet behouden worden. En wie is de Staat? Vraag hier die wil! Wie anders, dan wij zelve? Wij hebben geen Koning, als eenmaal Lodewijk XIV, die zeggen kan of wil: *De Staat, ben ik!* Neen, de Staat, waarover Hij gesteld is, die zijn wij en de onzen. — *Wie is de Staat?* Wij allen, die met het ontbinden van dien Staat geen Vaderland meer zouden hebben, ten zij er ons uit dwang of genade een nieuw werde opgelegd door inlijving of indeeling onder onze naburen! Wie is de Staat? alle onze provincien te zamen vereenigd (onder het albestuur en, eenmaal in de gunst van God!) door gemeenschappelijke herinneringen van lief en leed, van worsteling en redding, door geschiedenis en taal, door vereeniging onder ééne staatsregeling, onder ééne Koning, en onder ééne Stambuis van onze en der Vaders liefde en kens. Of willen wij uit elkander gaan, provincien van het Nederlandsche Rijk? willen wij Hanoveranen worden, vrije Friezen en Groningers? een verlengsel zijn van Kleef, edel Gelderland? Wilt gij aan België komen, Zeeland? of eens weer Fransch worden, Noord-Brabant? of een wingewest worden van Engeland, Oud-Holland? — Of zullen wij elk op ons zelve staan, en weder Hertogdommen, Graafschappen, Bisdommen, Heerlijkheden worden, als in de midden-eenen? met onze *Hoekischen* en *Kabelfaauwschen*, met onze *Verkoopers* en *Schieringers*, met onze *Heeckerens* en *Bronkhorsten*? „Welke schrikbeelden! welke beledigingen!” — En ligt er dan bij verzet, bij onwil, bij driftten, bij partij-schappen ten gevolge eener door Regering en Vertegenwoordiging gegevene Wet, wel eene andere toekomst, ten minste geene veelsoortige kansen tot dergelijke toekomst, voor oogen?

In den verderen loop van zijn opstel schildert de verdienstelijke schrijver, de gevaren van eene slechts *lijdelijke gehoorzaamheid*, met welke in sommige adressen gedreigd is, en beteekenen moet weigering van vrijwillige medewerking, dat is, in kracht en erkende bedoeling, *lijdelijk verzet*. — Heeft men nagedacht wat er in zulk een denkbeeld op dit oogenblik en in deze omstandigheden ligt opgesloten? Zelfs onnadenkend uitgesproken, ware het een woord van groote verantwoordelijkheid. — Zeker was tegen de Regering nauwelijks krenkender maatregel te bedenken, — maar ook geen meer verstrikkend, bedervend en verdervend voor het arme volk, dat in het voorbeeld van *lijdelijk*, het sein tot *werkdadig* verzet zoo ligtelijk zal zien! — Denkt men er wel aan, dat het in elk geval, in de gevolgen, de *kasteelen* der Grooten dieper dan eenig ander gebouw op Nederlandsch grondgebied zoude ondermijnen? denkt men er wel aan, dat men, dus sprekende en handelende, *sondigt* tegen God?

Tegen het eind van zijn geschrift, spreekt de geachte en gemoedelijke schrijver zijne landgenooten nog aldus aan:

Maar wanneer dan nu in den nood van het oogenblik zal voorzien zijn, wanneer door leening of heffing de benoodigde waarden zullen gevonden zijn, — wat waarborg dat de toekomst niet weder gelijke moeite zal aanbrengen? Wat zekerheid, dat verlangde en noodige verbeteringen zullen ter hand genomen worden? de Grondwet herzien zal worden? dat niet, in één woord, de goede uitvoering der noodwet een drank van vergetelheid, immers voor de Regering zal zijn?

„Wie waarborgt ons de toekomst?” Mag ik allereerst herinneren, dat er van dergelijke waarborg geen sprake kan zijn, waar het de voldoening aan een eenvoudige pligt geldt: gehoorzaamheid aan eene Landswet, over welker aanneeming of afstemming geene vraag meer is, maar die, wettig gestemd en uitgevaardigd is, het recht van geverbidigd te worden, met ieder andere deelt; en alzoo, als ieder andere, haren waarborg heeft in de veiligheid zelve van den Staat?

Maar mag men onderstellen, dat voor Regering en Vertegenwoordig, voor den Koning en voor de natie zoo vele harde lessen, als deze laatste jaren opleverden, verloren zullen gaan? „Misschien is het thans meer dan ooit voor Regering en de tijd en de gelegenheid om opregtheid, eenvoud, en nauwgezette eerlijkheid, gelijk zij het waarlijk zijn, als de beste en zekerste Staatskunde te betrachten; maar ook te beseffen, dat zoo aan de Magten gehoorzaamheid verschuldigd is, de hoogste Magt zelve verantwoordelijk blijft voor God.

„Herziening der Grondwet!” Onder veel dat bij onze natie, in het openbaar en in het verborgen, herzien mag worden, behoort, vooral na de gebrekkige poging van 1840, ook de Grondwet. In het belang van de koninklijke magt zelve, in het belang van billijkheid, misschien van vereenvoudiging en orde, schijnt het aanvaarden van dezen gewichtigen arbeid; de beslissing van meer dan ééne onzekerheid daarover, pligt. Stel toch in elk geval des Konings Regering zich aan de spits in dezen! Maar dat dan ook die zich leiders der volksmeening achten, op hunne verantwoordelijkheid in hun geweten letten. Dat zij de waarschuwing, ook hier toepasselijk, van den grooten Staats- en Historiekundige HAZEN in acht nemen: „*Alleenlijk! gedenkt, dat de Staat geen machine is.*” Dat zij het beseffen en doen beseffen, dat ook het best ingerigte grondwettige werktuig door zich zelve niet vermag te verhinderen, dat de driftten en belangen, tegen welke het zal moeten beveiligen, en Regering en Grondwet en de natie zelve onmogelijk maken! Dat zij het gevoelen en doen gevoelen, hoe weinig er in elk geval aan grondwettige waarborgen gewonnen wordt, wanneer geen hogere waarborgen, den van menschelijke overlegging, onze maatschappelijke inzettingen ten grond, of voor het minste ten steun strekken.

„Dat men dit beseffende, bij eene herziening der Grondwet, de nationale bedaardheid niet ter zijde legge, evenmin als tot nationale flauwheid late ont-aarden!”

ROTTERDAM, den 19 Maart. Wij vernemen dat de nieuw te bouwen kerk zal herbouwd worden, op de plaats waar thans de Zuiderkerk, welke zij zal moeten vervangen, staat; en dat middelerwijl de dienst zal worden gedaan in de Schotsche kerk, aan het Vasteland, daartoe afgestaan, en zulks op de gewone uren; zullende de leden van dit kerkgenootschap hunne godsdienstoefeningen voor dien tijd op een ander uur stellen.

NIJMEGEN, den 17 Maart. In eenen brief, bij ons uit Mellingen ontvangen, wordt een treurig tafeleel opgehangen van den toestand van dat dorp en den geheelen polder Duffelt, welke geheel zijn overstromd. Alle veldgewassen, welke zeer veel beloofden, worden als verloren beschouwd. Deze inundatie heeft plaats gehad, ten gevolge van de inundatie van den polder de Ooy, waarvoor eene zoo groote vlakke bouwland als de Duffelt jaarlijks wordt prijs gegeven. De Ooysche dijk is zeer laag aangelegd en heeft nog lagere overlaten, waarvoor bijna jaarlijks de Ooysche polder, tot nut van het welland, wordt onder water gezet. Het dorp Mellingen verarmt door deze jaarlijksche overstromingen zoo zeer, dat het grootst gedeelte van dezelve bevolking thans zonder brood is, terwijl de voorraad van aardappelen ten einde en de behoefte aldaar zeer dringend is.

„Mogt toch door het Gouvernement,” zoo eindigt deze brief, „het oog eens gevestigd worden op de Duffelt, en het daarenheen geleid worden, dat of de Ooysche rivierdijk verhoogd werd, of dat er een hooge dam werd opgeworpen, tusschen het welland van de Ooy en het bouwland van de Duffelt.

HEERENVEEN; den 24 Maart. Men verneemt, dat onder meer aanzienlijk ke sommen, door den makelaar Carbasius alhier in de vrijwillige geldleening à 3 pCt., is ingeschreyen voor eene som van f6000 voor de Pastorie administratie van Engwirden, en f 1000 voor de Hervormde Kerkvoogdij derzelfde gemeente.

JOURE, den 18 Maart. Heden vierde men hier plegtig den twee honderd jarigen gedenktag van het Kerkgebouw der Hervormden te Joure, Westermeer en Snikzwang.

De Wel Erwaarde Zeer Geleerde Heer Dos. J. J. Wassenaar, sprak bij deze gelegenheid eene gepaste en doeltreffende feestrede naar aanleiding van Ezra 3 vers 11b, welke afgewisseld en verhoogd werd door eenige koor en beurtgezaan, opgevoerd door de hier gevestigde zangvereniging en daarbij genoodigde liefhebbers, onder leiding van den bekwaamen en onvermoeid werkzamen onderwijzer te Broek, W. J. Coopmans, waarna het statig koraal gezang door de gemeente en der vergaderde menigte, met begeleiding van het orgelspel, ook meermalen werd aangeheven.

De indrukken door de feestrede en het voortreffelijk uitgevoerd gezang verwekt, zullen bij de meeste schier ontelbare feestgenooten van de Joure zelve, en uit verscheidene omliggende dorpen herwaarts zamengevloed, een aangenaam aandenken aan dezen feest en gedenktag levendig houden.

LEEWARDEN, den 25 Maart. Naar wij vernemen, zal binnen kort, en wel op den 28 dezer, 's namiddags circa 3 ure, te Harlingen van de werf genaamd *Wolkelegen* van stapel worden gelaten een schoner kofschip van circa 130 lasten, gebouwd door de scheepsbouwmeesters D & L. Alta, voor rekening van de heeren *Barend Visser & Zoon*, aldaar. Zoo als gewoonlijk belooft ook dit schip in velerlei opzigt alle voldoening te zullen geven, en met ruimte aan de *vervaardigde* som van gemelde scheepsbouwmeesters te kunnen beantwoorden,

maar heijten dit maal bij vergelijking van vroeger eenige bijzondere opmerking verdient, is dat schip thans op de werf staat met masten, stengen en ra's voor-zien en alzoo geheel getuigd te water zal worden gelaten, gereed om daarna dadelijk te kunnen laden, iets waarvan zoo veel ons bekend in deze provincie nimmer de proef is genomen of het voorbeeld gegeven.

— Bij besluit van 14 Maart heeft Z. M. tot leden der Staats-commissie, welke, ingevolge het koninklijk besluit van 29 September 1841, de algemeene rekening, aantoonende de hoegroothed der koloniale remises, in goederen en in geld, en het van die remises gemaakte gebruik, alvorens die rekening aan Z. M. ter goedkeuring wordt aangeboden, moet onderzoeken, benoemd de heeren: *Piepers* en *Trip*, leden der Eerste Kamer van de Staten-Generaal; *Bruce* en *Jhr. van Panhuys*, leden der Tweede Kamer; *van Sonsbeek* en *Jhr. van Hoorn van Burgh*, leden van den Raad van State, en *Baton Nahuis* en *Hora Siccamo*, leden der Algemeene Rekenkamer. De heer *Cornest de Groot*, waarnemend Secretaris-Generaal bij het ministerie van Kolonien, zal de Commissie als Secretaris bijstaan.

— Bij besluit van den 18 Maart jl., no. 75, heeft Zijne Majesteit: in het bestuur van den Engwierumer polder (Vriesland), benoemd:
a. tot administrerenden gecommitteerde voor drie jaren *J. Coffes Jensma*;
b. tot toezienenden gecommitteerde voor twee jaren *J. Gerrits Kingma*, en
c. tot toezienenden gecommitteerde voor een jaar *J. Willems Hannema*.

— Door den Raad der Nederlandsche Handel-Maatschappij te Amsterdam, in deszelfs gehoudene buitengewone Vergadering van den 22 dezer, tot Kandidaaten, ter vervulling van den vacerenden post van Directeur der Maatschappij, ontstaan door het overlijden van den heer *W. de Clercq*, zijn benoemd geworden de heeren: *T. SCHUURMAN*, *Oud Lid van de Factorij der Nederlandsche Handel-Maatschappij te Batavia*; *E. P. DE MONCNY*, *Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal*, en *B. GOUDSWAARD*, *Adjuvant-Secretaris der Nederlandsche Handel-Maatschappij*.

— Uit Utrecht meldt men, dat de curatoren en professoren der hoogeschool aldaar, door hunne bemoeijningen bewerkt hadden, dat de opgeheven opgaf van prijsvragen, onder dezelfde bepalingen als te voren, doch op hunne bijzondere kosten, zou hersteld worden.

— Dezer dagen is een aanvang gemaakt met de bedijking van de waard- en grootgronden, zijnde eene uitgestrektheid gronds van omirent 1500 bunders, gelegen in de Zuider-zee tegen den Westfrieschen zeedijk, onder de gemeenten Winkel, Colhorn en Wieringerwaard. Dit werk, tot welks voltooiing omirent een miljoen guldens zal besteed worden, zal gemaakt worden voor rekening eener bijzondere maatschappij. Concessionarissen dezer onderneming, en medebestuurders der maatschappij zijn de heeren *Fortman* en *Koomen*.

— De heer *mr. W. Bok*, advocaat en notaris op Texel, heeft in een der dagbladen zijne ambtgenooten, de plattelands notarissen, opmerkzaam gemaakt op den invloed, dien zij op hunne mede-ingezetenen, de meer eenvoudige en in mindere geldruimte verkeerende burgers en landlieden, kunnen uitoefenen, ten einde hen aan te sporen tot en behulpzaam te zijn in het deelnemen aan de open-gestelde geldleening. Tevens heeft hij zich aan al diegenen zijner gemeente, welke tot de drie eerste klassen, beneden de f 10,000, behooren, aangeboden, om voor hunne inschrijving te zorgen; de 1ste en 2de termijnen renteloos voor te schieten, en voorts kosteloos al de verdere werkzaamheden te verrigten, die daaraan mogten verbanden zijn; terwijl de teruggaaf van het voorschot op gele-gen tijd kan worden geschikt. — Wij achten het allezins te wenschen, dat deze loffelijke handelwijze elders navolging moge vinden.

— Ten bewijze, hoezeer men ook in andere landen doordrongen is van het overwigtig belang, hetwelk er voor Nederland in het wel slagen der leening ligt opgesloten, laten wij hier volgen een uittreksel van een artikel, hetwelk het *Journal d'Anvers* in zijn nummer van den 23 dezer aan dit onderwerp wijdt.

„In Holland houdt men zich sterk bezig met het ten uitvoer brengen der laatste financiële maatregelen, genomen tot dekking van alle vroegere tekorten.

„Het lijdt geen tegenspraak of Holland verkeert op dit oogenblik in eenen staat van crisis, en heeft in het overgaan tot eene belasting op de inkomsten het voorbeeld van Engeland moeten volgen. Maar Holland mag op zoo veel vaderlandsliefde en zoo veel verlichting bogen, dat wij er geen oogenblik aan twijfe-len, of het zal binnen weinige jaren weder ten top van zijn crediet gestegen zijn.

„Het is alzoo onze wensch, dat de operatie gelukke, en wel gelukke door middel der leening, omdat de opoffering in dat geval zal drukken op diegenen, die haar het best kunnen lijden, en dat de belasting hierdoor zal komen te ver-vallen.”

192ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Tweede Klasse.

- 1ste Lijst. No. 11454, een prijs van f 30 en eene premie van f 1000. No. 16812, en 21682, ieder een prijs van f 1000.
2de Lijst. No. 11063, en 23106, ieder een prijs van f 1000. No. 3878, een prijs van f 1500.
3de Lijst. No. 1693, een prijs van f 5000. No. 15088, een prijs van f 2500, No. 17075, een prijs van f 1000.
4de Lijst. Nos. 14049 en 23068, ieder een prijs van f 1000.
5de Lijst. No. 7033, een prijs van f 1500. Nos. 9818 en 11272, ieder een prijs van f 1000.
6de Lijst. No. 9448, een prijs van f 20,000. No. 10712, een prijs van f 1000.
7de Lijst. Geene.
8ste Lijst. No. 2373, eene premie van f 1000.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 19 Maart de vischsnikken *de Zaameeuw*, kapt. E. K. Sluiter en *de jonge Martha*, kapt. A. J. Buitjes, beide van Gluckstadt. — Den 20 dito het schonerschip *Monarch*, kapt. Jos. Manning, van Londen. — Den 23 dito de kofschepen *de jonge Hendrik*, kapt. B. B. Plukker, van Christiaansand en *Baudina*, kapt. P. H. Klatzer, van Newcastle.

Uitgezeild: Den 17 Maart de hektjalk *Gustaaf*, kapt. A. J. Kuiper, naar Engeland. — Den 18 dito het kofschip *Stad Enschede*, kapt. H. R. Velthuis, naar Hull. — Den 21 dito het schonerschip *Friends*, kapt. W. Cousins, naar Londen. — Den 22 dito de kofschepen *Pieter*, kapt. J. H. de Weerd, *Maria Beerta*, kapt. K. A. Tap, beide op avontuur, *de Vrouw Lubbeina*, kapt. F. K. de Weerd, *Zeelust*, kapt. W. J. de Boer, *Hendrika*, kapt. H. J. Smit, *Wilhelmina*, kapt. S. W. de Boer, *Hermannus*, kapt. J. H. Sterenborg, *de Goede Welvaart*, kapt. J. F. Peper en *Jacoba Hazewinkel*, kapt. J. G. Boon, alle zeven naar Noorwegen. — Den 23 dito de kofschepen *Agatha*, kapt. G. E. Schuur en *Concordia*, kapt. H. H. Koster, beide naar de Oostzee.

M E N G E L W E R K.

P E T R U S C A M P E R,

A B S

TEEKENAAR, SCHILDER, PLAATSNIJDER, BOETSEERDER EN BEELDHOUWER.

PETRUS CAMPER was in de ware beteekenis des woords een groot man! Hoe weinigen onzer natuurgenooten, en wier vermaardheid toch den nakomeling tot bewondering strekte, was het gegeven, de wezenlijke hoogte van ééne wetenschap, van ééne kunst te bereiken? Maar nog kleiner is het getal, dat het geheel der wetenschappen of den omvang der kunsten konde bevatten, en slechts één uit duizenden mogt het te beurt vallen, om met een doordringend vernuft, vliegen geest, kloek verstand en schrander oordeel, kunst en wetenschap beiden dienstbaar te maken, tot het verheven doel zijner bestemming, en daarom was CAMPER groot. was een genie, want, en als Geleerde, als voortreffelijk Heel- en Ontleedkundige, en als uitmuntend Teekenaar, Plaatnijder, Schilder, Boet- eerder en Beeldhouwer hebben uit- en inlanders zijnen roem om strijd verkondigd. Alleen in deze laatste Kunstvakken ligt het thans op onzen weg hem de wel-verdiende hulde toe te brengen.

Hij werd in 1732 te Lelden geboren. Zijne Ouders waren FLORENTINUS CAMPER, gesproken uit den burger- en aanzienlijken handelstand, en SARA GERTRUIDA KETTING, van Hollandsche Ouders, uit Neêrlandsch Indië afkomstig. Deze CAMPER was Predikant te Batavia, een man van veel verdiensten, die in 1713 te Lelden teruggekeerd met de geleerden aan de Hoogeschool aldaar in vriend-schappelijke vereeniging werkzaam en met den eenigen BOERHAAVE zeer nauw verbonden was. De Kunsten waren hem bijzonder welgevallig en hare beoefe-naars vonden gereeden toegang tot zijne beurs, zoo wel als tot zijn hart.

PETRUS CAMPER was door vlugheid van geest en groote handigheid in zijne kinderlijke bedrijven, als knaap reeds zijne jaren verre vooruit. Zijne onverza-delijke drift tot nasporing, zijne toomellooze weetgierigheid en driftigen liver, gepaard met een welig vernuft, waren zoo vele bewijzen eener gunstige ontwikkeling, en grooten aanleg, dat het niet missen kon of de Vader moest van den schren-deren Zoon, bij goede leiding en gepaste middelen, een in kunst en wetenschap verheven man verwachten. Wat hij dus in opvoeding en onderwijs te kort mogt schieten, werd door zijnen vriend, den grooten Wijzeer aangevuld, en hun belder verwachting werd dus geenszins te leir gesteld. Het was evenwel jammer dat

BOENAVI, die in 1738 sterft, gedurende de laatste elf jaren zijne levens bijna altoos ziek was, **CAMPER** niet geheel als kweekeling konde opnemen (1). Met het toenemen der jongelings jaren, groeide de lust tot de wetenschappen, aan en vermeerde de den ijver en liefde tot de fraaije kunsten, waarin hij dagelijks werd ondersteund door derzelver voorstanders, aan het huis van zijnen Vader verkeerende.

De Teekenkunst bekoorde het kind vroegtijdig, en toen reeds eerste bij kleine plaatjes met eene verwonderlijke vaardigheid. Hij werd in een tijdvak geboren, in hetwelk de Schilderkunst in ons Vaderland behoefte had aan opbeuring, en voor teruggang door krachtige bevordering moest worden bewaard. — **CAMPER** scheen dus als geroepen om aan de hand zijns verdienstelijken Vaders, onder de leiding van kundige Meesters, den eenmaal gevestigden roem der Nederlandsche School te helpen schragen en behouden. De beroemde Ridder **KAREL DE MOOR** (2) en zijn Zoon, echte lievelingen van Apollo, vrienden van **FLORENTIUS**, namen den jongen **PETRUS** onder hunne hoede en toonden hem slechts met den wijfvinger, wat hij zien en doorzien, en welk pad hij volgen moest, hetgeen voor den bevattelijke leerling, met een even scherp oog als vaste hand gewaand, meer voldoende was, dan een vijftigtal lessen aan een gewonen kweekeling. Het smeltend penseel en de keurige teekening der meesterstukken uit de School van **GERAD DOU**, (die uit Friesche ouders is geboren,) wiens verheven kunstwerk den stempel draagt van een onbegrijpelijk genie, — die van den Ouden **VAN MIERIS** en **SCHALKEN** hadden op **CAMPER** eenen diepen indruk gemaakt, want in de voorbrengselen zijner eerste jeugd zag elk kunstkenner eene bijzondere nettigheid van omtrek en eene bevallige houding van licht en bruin. Op voorschrift zijner Meesters teekende hij veel met wit en zwart krijt, of Oostindische inkt, hetwelk zijnen arbeid zeer beyonderde; maar niet alleen vergenoegde hij zich met kleine voorwerpen; veel grooter en uitvoeriger, dan zijne krachten nog gedoogden, werden onder handen genomen, en hoezeer de uitslag niet altoos aan het doel voldeed, bewonderde men niettemin 's jongelings moed en volharding. Aanhoudend bestudeerde hij het pleisterbeeld en zijne teekeningen onderscheidde zich door kracht, helderheid en eene goede toetsing der middel tinten. Nog geen zestien jaar had hij bereikt, toen hij met penseel en paletvoorden Schildersezel zaten levensgrooten Kunstvoorbrengsels uit de Italiaansche School tot zijne modellen nam. Hierin schepte hij meer behagen, dan in de navolging van Nederlandsche Meesters, terwijl zijne kopijen naar Carlo Loti, om derzelver nauwkeurig gevolgd te worden, houding en teekening naar het origineel zeer geprezen zijn. Hij schilderde ook zijn eigen afbeeldsel op 21 jarigen leeftijd en was zeer gelukkig in het treffen zijner portretten.

Middelertwijl was ook **CAMPERS** aandacht op het boetteren gevestigd, als een der getrouwste afbeeldingen van de natuur in hare evenredige vormen en juiste daarstelling. Aanzienlijk is het getal dezer voortbrengsels in zijne jeugd en vervolgens vervaardigd. Al had zich daartoe alleen de keuze zijner kunststudie bepaald, dan nog was **CAMPER** onder de verdienstelijke kunstenaars te rangschikken geweest. Nog heden ten dage vinden wij loffelijk vermeld: de antieke Torso, de bofsbeelden van Apollo, Diana, Saturnus, Flora en Ceres; — zijn eigen portret van ter zijde gezien en dan nog de groote voorraad der afbeeldingen van onderscheiden dieren, als de Rhinoceros, Elefant, Kameel en Dromedaris, vele anatomische en osteologische afbeeldingen, allen vruchten van en ten gevolge dezer studie.

Aldus in het bezit van de voortreffelijke begaafdheden der edele kunsten en betooverd door de verheven talenten van zijnen grooten Meester **KAREL DE MOOR**, in welke het uitstekend malsch penseel bovenal uitmuntte en wiens platen in zwarte kunst, naar zijne eigene schilderijen vervaardigd, zeer geroemd zijn, wilde hij ook daarin niet achter blijven, en ook in dit opzigt werden zijne pogingen met eenen goeden uitslag bekroond. Vier platen worden bij namen vermeld: een vrolijke drinker, een kinderhoofd en twee portretten van geleerden, waarvan het laatste in den jare 1748 onder opzigt van een kundigen Meester in Londen is vervaardigd.

CAMPER was in den ouderdom van 24 jaren openlijk tot Doctor in de Wijsbegeerte en in de Geneeskunde bevorderd, bij welke plechtige gelegenheid twee geleerde verhandelingen van hem zijn uitgegeven, die met buitenlandschen lof zijn overladen (3). De omgang met vreemdelingen en den roem der geleerden in naburige landen hadden bij hem reeds in zijne vroege jeugd de reislust opgewekt, maar de liefde tot zijne Ouders, wier wankelende gezondheid en klimmende jaren zijnen bijstand vorderde, deed hem die lust onderdrukken. Na derzelver overlijden begaf hij zich in gemeld jaar van 1748 naar Engeland, met gunstige aanbeveling aan de beroemdste mannen in alle takken van wetenschap en kunst. Vóór dien tijd had hij zich geoeft in het schilderen van ontleedkundige voorwerpen; zoo toch noemden de kunstenaars zijne voortreffelijke afbeeldingen met Oostindische inkt vervaardigd, die in den grooten voorraad zijner uitgegevene werken zijn bewaard gebleven. Eene nog meerdere volmaaktheid erlangde deze kunststukken door de tempering van de koude tint, aan die inkt eigen, met de bruine nuancing van het tabaks- of roetwater, daarin gemengd en doorgewerkt. Deze voortreffelijke manier van schildering werd toegepast op zijne kopijen naar vele anatomische en osteologische onderwerpen uit de beroemdste verzamelingen te Londen, want daar oefende hij zich met vuur en kracht aan de Akademie, zoo wel naar het model als naar het leven. Men heeft slechts de schoone en uitvoerige afbeeldingen van het oog en het gehoor eens roerdomps, de ontleeding van eenen jongen haai en de afteekeningen der wansteltige bekkens, met de zoo kunstig gewasschen afbeeldingen van eenige zielebeenderen, allen in Engeland vervaardigd, te beschouwen, om de waarde van zijne kunst te bewonderen. Graham, Short, Palthe en Faber waren zijne Meesters, en de laatste bijzonder in de manier der zwarte kunst-gravure.

Wordt vervolgd.

(1) Hij leerde de Geneeskunde en hield bijzondere takken onder **GAUBIUS**, **VAN ROOIJEN** en den oudsten **ALBINUS**. De Verloskunde oefende hij uit onder opzigt van den zeer ervaren **TRIOEN**.

(2) **KAREL DE MOOR** werd den 5 Februarij 1656 te Leiden geboren. Zijn Vader, een Kunsthandelaar, dacht hem tot een taalgeleerde te doen vormen, waarin echter de zoon al dadelijk een grooten weersin betoonde, die zijne neiging tot de teekenkunst wilde volgen. Aan die begeerte werd voldaan en **GERAD DOU** ontving den kweekeling met veel genoegen, die den eersten grondslag tot eene hoogere kunst in hem legde. Daarna vormde den vermaarden **ABRAHAM VAN DEN TEMPEL** hem tot een schilder, en **FRANS VAN MIERIS** werkte verder aan zijne voltooiing. Geen wonder dat zulk een leerling bij zulke meesters een voortreffelijk kunstenaar worden moest. — Zijne portretten en historiestukken hebben groote vermaardheid gekregen, vooral de Piramus en Tisbe, de Brutus bij de straf oefening zijner zonen, de beeldenissen van **EUGENIUS** en **MARLBOROUGH** in den slag bij Oudenaarden, de voorstelling van de vlugt naar Egypte, door Joseph en Maria met het Kindje, welk schilderij, toen het nog in doodvout was, **ADRIAN VAN DER WERF** heeft gedient tot een zijner meesterstukken, ook die vlugt voorstellende, en welke de Moors ordonnantie heimelijk had gevolgd, indien **WEIJERMAN** waarheid spreekt. — In 1717 moet hij ook den Russischen **CZAAR PETER** en zijne Gemalin **CATHARINA** hebben geportretteerd in 's Gravenhage. Hij is daarenboven geroemd als een uitmuntend mensch, openhartig, minzaam, deftig en nederig van karakter. Hij overleed, waarschijnlijk op zijn buitengoed bij Warmond, den 16 Februarij 1738.

(3) De eerste over het Zien, (de Visu) en de andere over eenige gedeelten der oogen, (de oculi quibusdam partibus). Zij zijn vooral door den Heer **BALDINGER**, in de beschrijving der nog levende Geneesheeren in Jena 1770, met veel lof aangehaald.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De Directie maakt bekend, dat de Voorjaars **INDIGO**- en **COCHENILLE**-VEILINGEN der Maatschappij van 1844, zullen gehouden worden op de dagen en plaatsen en bestaan uit de hoeveelheden, hieronder gemeld:

Te Rotterdam, op Maandag den 22 April 1844:

687 Heele } Kisten **JAVA INDIGO**, liggende aldaar.
723 Halve
1976 Kwart

69 Kisten **JAVA COCHENILLE**, liggende aldaar.

Te Amsterdam, op Donderdag den 25 April 1844:

665 Heele } Kisten **JAVA INDIGO**, liggende aldaar.
1014 Halve
3085 Kwart

239 Kisten **JAVA COCHENILLE**, liggende aldaar.

De Directie geeft bij deze aankondiging de verzekering, dat zij, vóór hare gewone Najaars-veilingen van 1844, geene andere **Indigo** en **Cochenille**, dan de bovengemelde partijen, aan de markt zal brengen.

De Notitiën met de Veilconditiën zullen in tijds worden uitgegeven.
Amsterdam, VAN DER OUDERMEULEN, President.
den 9 Maart 1844. KOOLJ, Directeur fung. Secretaris.

SCHOUWBURG.

No 4 in het tweede Abonnement. Op Dinsdag den 26 Maart: de **GEBAN NEN AMOR** of de **ACHTERDOCHTIGE ECHTGENOOTEN**, Bijspel in vier Bedrijven van **A. von Kotzebue**; nooit alhier vertoond; waarin de rollen van **Fris** en **Amalia**, door den jongen heer en de jonge jufvrouw **Bis** zullen vervuld worden. Na hetzelfde: de **BELAGCHELIJKE ZELFMOORD**, Kluchtspel in één Bedrijf. — Aanvang ten half zeven ure.

De Directie der Maatschappij van Moederlijke Weldadigheid, in het jaar 1830 te Leeuwarden opgericht, brengt ter kennis van hare Stad- en Deelgenooten, dat zij steeds met hare bemoeijningen voortgaat, en het genoegen heeft gehad, gedurende het laatste verloopende jaar eenige verzachtingen toe te brengen in de nooddrift van meer dan 150 Kraamvrouwen.

Gelijk de Directie door eene ruime bijdrage van Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin, beschermster dezer Maatschappij, steeds Hoogstdezelfs groote belangstelling mag ondervinden, vleit zij zich dat ook de Ingezetenen meer en meer door hunnen bijval zullen toonen, belang te stellen in deze zoo hoogst nuttige inrigting, welke geen ander doel heeft, dan te voorzien in het lot hunner hulpbehoevende medemenschen, welke door een goed zedelijk gedrag toonen zulks waardig te zijn.

De Directie betreurt het overlijden van Mevrouw **Vitringa Coulon**, hare achteenswaardige en werkzame Medebestuurderesse, en zal eerlang trachten hare nagedachtenis te vereeren, door eene waardige vervulling der hierdoor ontstane vacature.

Leeuwarden, den 25 Maart 1844.

De Directie der Maatschappij van Moederlijke Weldadigheid,
G. VAN SIJTZAMA, geb. DE WENDT.
L. C. DOUARIERE VAN WELDEREN RENGERS, geb. ALBERDA VAN BLOEMERSMA.
M. W. CROMMELIN, geb. BROUWER.
F. ZEPER, geb. HESSELINK.
T. A. W. C. DOUARIERE VAN ANDRINGA DE KEMPENAER, geb. THOR SCHWARTZENBERG EN HOHENLANDSBERG.
J. J. POCKEMA, geb. BEKIUS.
C. VAN VIERSEN, Wed. MANGER CATS.
C. G. RENGERS, geb. VAN ASBECK.

* * Getrouwd:
Hindeloopen, J. D. DUIF, van Schuilenburg, en
den 13 Maart 1844. S. A. SMIDT.
Vrienden en Bekenden, gelieven deze algemeene, voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

* * Heden avond verlost door Gods goedheid voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER **AUKJE W. SWART**, geliefde Echtgenoot van
Tjummarm, den 15 Maart 1844. SIBBE W. BRUINSMA.
* * Heden beviel van eenen Zoon **J. J. TOBIAS**, geliefde Echtgenoot van
Leeuwarden, den 20 Maart 1844. R. D. SMEDING.
* * Heden beviel van een' Zoon **M. E. DU BOIS**, geliefde Echtgenoot van
Leeuwarden, den 23 Maart 1844. A. ZIJLSTRA JR.
HARLINGEN, den 23 Maart 1844. Heden beviel van eenen Zoon **MARIA SCHOUWENBURG**, Echtgenoot van Doctor P. ENS.

* * Na eene langdurige verzwakking overleed heden namiddag ten 2 ure, mijne geliefde Moel Mevrouw **M. H. STUURMAN**, in den ouderdom van circa 77 jaren, Wed. den Heer **GERRIT FOLKERTS**.

Hindeloopen, den 13 Maart 1844.

N. J. STUURMAN.

* * Heden overleed na eene kortstondige ongesteldheid, tot mijne en mijner Kinderen innige droefheid, mijne veelgeliefde Echtgenoot, **ZWAANTJE CAROLUS LEHEUX**, in den ouderdom van 75 jaren en 6 maanden, met welke ik ruim 55 jaren in eene genoeglijk echt mogt vereenigd zijn. Hoe smartelijk dit verlies mij in mijnen hoogen ouderdom ook treft, zoo wensch ik echter met gelatenheid in den wil des Heeren te berusten.

Lemmer, den 18 Maart 1844.

RINSE KLazes PLATTE.

* * Op den 27 Februarij jl. werd ik met mijne drie Kinderen in zwaren rouw gedompeld, alzoo het de alwijze Bestuurder van ons lot en leven behaagde op het onverwachts het tijdelijke met het eeuwige te doen verwisselen mijn reedergeliefde Man en onzer Kinderen zorgdragende Vader **TÆKE SIBBELES BAKKER**, in den nog bloeienden leeftijd van vier en dertig jaren en negentien dagen.

Hoe zwaar deze slag ook treft, wensch ik Gode, in Zijn aanbiddelijk bestuur te zwijgen en van Hem den Man der Weduwen en Vader der Weezen troost en ondersteuning te vragen om mijn verlies met christelijke onderwerping te dragen.

Bozum,

RINSKE S. IJPMAN,

den 20 Maart 1844.

Wed. T. S. BAKKER.

De Affaire blijft op denzelfden voet continueren.

* * Heden overleed onze waarde Moeder en Behuwmoeeder, Mevrouw **ALEXANDRINA TROULJA**, Weduwe de Wel Eerw. Heer **J. T. DE ROOCK**, na eene korte ongesteldheid, in den ouderdom van 76 jaren en 9 maanden.

Hoezeer diep bedroefd, zoeken wij onze bemoeiding in die zelfde godsdienst, die altijd de vreugde en troost van de overledene geweest is.

Birdaard,

J. W. BROUWER.

den 20 Maart 1844.

E. C. BROUWER, geb. DE ROOCK.

Eenige kennisgeving.

Mede namens onze Schoonausters.

* * Heden overleed in den ouderdom van 63 jaren, mijne geliefde Echtgenoot **G. O. VEENSTRA**.

Idard,

H. HOEKSTRA,

den 20 Maart 1844.

Wed. G. O. VEENSTRA.

BERGUM, den 21 Maart 1844. Het heeft der Goddelijke Voorzienigheid behaagd, heden morgen ten vier ure, tot Zich te nemen, mijn waarde Echtgenoot en zijner Kinderen zorgdragende Vader **JAN DOUWES WADMAN**, oud 71 jaren en 6 maanden, in leven Logementhouder alhier. — Een langzaam verval van krachten; maakte een einde aan onze ruim 34jarige gelukkige Echtvereeniging.

R. P. SMITS, Wed. J. D. WADMAN.

Eenige kennisgeving.

* * Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot **TJITSKE FEENSTRA**, aan een langzaam verval van krachten, in den gezegenden ouderdom van 81 jaren en vier maanden, na eene huwelijksvereeniging van 43 jaren en 9 maanden.
Franeker, den 22 Maart 1844. T. HANENBURG.

Familie en Bekenden, gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

De Prijs der **BOTER** te Leeuwarden, den 22 Maart 1844. f 34.00 à f 37.00.
BOTERPRIJZEN: bedongen door het **FRIESCH GENOOTSCHAP** van Proefondervindelijke Landbouw.
LEEWARDEN, Vrijdag den 22 Maart 1844: f 37.00.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 23 Maart 1844.

NEDERLAND	Gebi.	PORTUGAL.	Gebi.
Werk. Schuld 2½ pCt.	57 57½ 57½	Neg. te Londen 2½ pCt.	46 46½ 46½
Dito dito.... 5	99½ 100 99½	RUSLAND.	
Domein-Lostr. 5	99½ 99½ 99½	1798, 1816.... 5 pCt.	107½ 107½ 107½
Amortis. Synd. 4½	95 95½ 95½	1828, 1829.... 5	107 107½ 107½
Dito dito.... 3½	81½ 82 81½	Dito bij Hope.... 4	90½ 91½ 91
Handel-Maats 4½	147 147½ 147½	Dito bij Stiegl. 4	90½ 91 90½
Dito 1837/39.... 4½	100½ 101 100½	AMERIKA.	
O. I. Leening 5	99½ 99½ 99½	Oblig..... 5 pCt.	

SPANJE.

OOSTENRIJK.

L.b. Ard. van 85 & 5 pCt.	21½ 22 21½	Metalek..... 5 pCt.	
Dito onbep. Stuk. 5	19½ 20	W. B. bij G. & Co 5	
Dito..... 3	36 36½ 36½	BRAZILIE	
Ardoins Coupon.... 29	29½ 29½ 29½	Obl. te Lond 5 pCt.	82 82½ 82½
Nieuwe 3 pCt. W. S. 72, 4, 4; Aand. Holl. Spoorw. 97½, 4, 4; Spanje Pass. 6, 4, 4; Russ. cert. te Hamburg 103½, 104, 103½; Napels cert. bij L. en B. 95½, 4, 4; Brazil. 1843, 80½, 81, 80½; Peru 16½, 17, 16½; Uitgest. Mexic. 14, 4, 4; Col. ex Venez. 11½, 12, 11½.			

Integralen waren reeds begin Beurs merklijk lager, en hebben zich later maar weinig kunnen herstellen; de overige binnenlandsche fondsen waren alle meerder of minder flauwer; Handelsmaatschappij is ½ pCt. lager geweest; Spoorweg Rotterdam iets flauwer.

De 5 pCts. Spaansche fondsen waren iets williger; de 3 pCts. zijn prijshoudend geweest; Portugal flauwer; Peru williger; de overige buitenlandsche hebben geen verschil opgeleverd.

Verhuring van Scharren enz. te Oosterlittens.

KERKVOOGDEN der Hervormde Gemeente te Oosterlittens, gedenken, op Woensdag den 3 April 1844, 's namiddags ten 2 ure, ten huize van **H. Wiegman**, Kastelein aldaar, over te gaan tot de publieke verhuring der **SCHARREMIED**- en andere losse **LANDEN** hunner Administratie over het seizoen van 1844. an de Creditreuen der failliete Massa van **HERMANUS JOHANNES HESLING**, vroeger Boekhandelaar te Lemmer, wordt berigt, dat de rekening en verantwoording van genoemden Boedel, door den Curator zal worden afgelegd op Maandag den 1 April e. k., 's middags ten 12 ure, in het Paleis van Justitie te Sneek.

